

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
Δικηγόρος – Πρόεδρος ΕΕΝ e-Θέμις, Σύμβουλος ΔΣΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΠ. ΜΑΝΤΖΟΥΤΣΟΣ
Δικηγόρος – ΔΝ, τ. Πρόεδρος ΕΑΝΔΑ

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

(με βάση τον Κώδικα Δικηγόρων και τον Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Πρόλογος	2
Έννοια και φύση της δικηγορίας	3
Απόκτηση της δικηγορικής ιδιότητας	3
Απώλεια της δικηγορικής ιδιότητας	3
Επιτρεπόμενες δραστηριότητες	3
Αναστολή άσκησης της δικηγορίας	4
Μετάθεση	4
Παραίτηση	5
Δικηγορική ταυτότητα	5
Περιεχόμενο του δικηγορικού λειτουργήματος	5
Άσκηση ενδίκων βοηθημάτων και μέσων	7
Δικηγόρος παρά Πρωτοδίκαις	7
Δικηγόρος παρ' Εφέταις	7
Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω	7
Απασχόληση ασκουμένων δικηγόρων	8
Δικονομικό πλαίσιο άσκησης της δικηγορίας	8
Προβολή	8
Έμμισθη εντολή	9
Υπηρεσίες προς δικηγόρους και δικηγορικές εταιρείες	9
Ίδρυση δικηγορικής εταιρείας	10
Αμοιβή	10
Δικηγορικός Σύλλογος	11
Πειθαρχικό δίκαιο	12

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Αφορμή για την επιμέλεια του παρόντος αποτελεί η συχνή διαπίστωση ότι, μολονότι κατεξοχήν αντικείμενο του δικηγορικού λειτουργήματος είναι η προάσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών, ο δικηγόρος εμφανίζεται πολλές φορές να μην έχει πλήρη και συνολική γνώση των δικών του δικαιωμάτων.

Αυτό δεν οφείλεται τόσο στη θέση σε ισχύ του νέου Κώδικα Δικηγόρων, με το Ν. 4194/2013 (Α' 208), ο οποίος αντικατέστησε στο σύνολό του το ΝΔ 3026/1954 (Α' 235) και έχει ήδη υποστεί πολλαπλές τροποποιήσεις όσο στο γεγονός ότι ούτε ο Κώδικας Δικηγόρων ούτε ο Κώδικας Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος διδάσκονται στις Νομικές Σχολές της χώρας ούτε βέβαια διατίθεται από τους Δικηγορικούς Συλλόγους κάποια έκδοση με τα δικαιώματα και τα καθήκοντα του δικηγόρου, προκειμένου όλοι οι συνάδελφοι να έχουν ανά πάσα στιγμή ευχερή πρόσβαση σε αυτά.

Η εξέταση του νεοεισαχθέντος μαθήματος «Κώδικας Δικηγόρων και Κώδικας Δεοντολογίας» στο πλαίσιο του νέου συστήματος για την απόκτηση της άδειας δικηγόρου, αποτελεί χωρίς αμφιβολία την πρώτη προσπάθεια εξοικείωσης των νεότερων συναδέλφων με τους κανόνες δικαίου που ρυθμίζουν τη νομική μας θέση ως δημοσίων λειτουργών - συλλειτουργών στην απονομή της Δικαιοσύνης, την άσκηση της δικηγορίας, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις μας.

Ο παρών οδηγός αποτελεί, αντιστοίχως, μία πρώτη προσπάθεια κωδικοποίησης και απαρίθμησης των κυριότερων δικαιωμάτων μας, με βάση ιδίως το νέο Κώδικα Δικηγόρων και τον Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος, χωρίς βεβαίως να υποκαθιστά τα σχετικά νομοθετικά κείμενα, στα οποία, κατά την άσκηση του λειτουργήματός μας, πρέπει να ανατρέχουμε σε κάθε περίπτωση.

Μολονότι δε, πρόκειται για συνθετική καταγραφή των δικαιωμάτων μας, περιλαμβάνονται συνειδητά και «υποχρεώσεις» οι οποίες είτε αποτελούν συγχρόνως και δικαιώματα, όπως είναι ιδίως οι υποχρεώσεις (καθήκοντα) που σχετίζονται με την εκπροσώπηση και υπεράσπιση των εντολέων μας, είτε συνεπάγονται δικαιώματα, όπως είναι λ.χ. οι υποχρεώσεις προς τους συναδέλφους μας.

Αντιθέτως, δεν περιλαμβάνονται τα επιμέρους διαδικαστικά και δικονομικά δικαιώματα ανά δικαιοδοσία κατά την απονομή της Δικαιοσύνης, τα οποία κατοχυρώνονται, ιδίως, στους Κώδικες Πολιτικής, Ποινικής και Διοικητικής Δικονομίας και στο ΠΔ 18/1989.

Τέλος, από τον Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος περιλαμβάνονται μόνο τα δικαιώματα τα οποία εξακολουθούν να υφίστανται ως τέτοια, καθώς είτε δεν ενσωματώνονται κατά το περιεχόμενό τους στο νέο Κώδικα Δικηγόρων είτε δεν ρυθμίζονται με διαφορετικό τρόπο από αυτόν.

Ευχόμαστε το παρόν πόνημα, το οποίο διατίθεται ελεύθερα και δωρεάν (χωρίς κανέναν περιορισμό στην πρόωθηση, την αναπαραγωγή και την εκτύπωσή του), να αποτελέσει ένα χρήσιμο βοήθημα για το σύνολο των συναδέλφων αλλά και μία διαρκή υπενθύμιση προς κάθε κατεύθυνση ότι ο δικηγόρος, εκτός από υποχρεώσεις, έχει και δικαιώματα, η εγγύηση και η διασφάλιση των οποίων είναι αυτονόητη προϋπόθεση προκειμένου να μπορεί να ανταποκριθεί στο θεσμικό ρόλο που του επιφυλάσσει η δημοκρατική κοινωνία εντός του συνταγματικού πλαισίου νομιμότητας.

Αθήνα, Ιούνιος 2017

Δημήτρης Χρ. Αναστασόπουλος
Δικηγόρος – Πρόεδρος ΕΕΝ e-Θέμις, Σύμβουλος ΔΣΑ

Αλέξανδρος Απ. Μαντζούτσος
Δικηγόρος – ΔΝ, τ. Πρόεδρος ΕΑΝΔΑ

Ο Δικηγόρος:	
	Κώδικας Δικηγόρων
	Άρθρο
<i>Έννοια και φύση της δικηγορίας</i>	
1. Είναι δημόσιος λειτουργός, συλλειτουργός στην απονομή της Δικαιοσύνης. Εκπροσωπεί και υπερασπίζεται τον εντολέα του σε κάθε δικαστήριο, αρχή ή υπηρεσία ή εξωδικαστικό θεσμό, παρέχει νομικές συμβουλές και γνωμοδοτήσεις, συμμετέχει σε θεσμοθετημένα ελληνικά και διεθνή όργανα.	1 2
2. Ασκει ελεύθερο επάγγελμα. Αμείβεται από τον εντολέα του είτε ανά υπόθεση είτε με πάγια αμοιβή ή με μισθό.	3
<i>Απόκτηση της δικηγορικής ιδιότητας</i>	
3. Αποκτά τη δικηγορική ιδιότητα:	4 6
3.1. εφόσον: <ul style="list-style-type: none"> α) είναι Έλληνας πολίτης ή πολίτης κράτους-μέλους της ΕΕ ή του ΕΟΧ ή Έλληνας το γένος, οπότε, στην τελευταία περίπτωση, δύναται να διοριστεί δικηγόρος μετά από άδεια του Υπουργού Δικαιοσύνης, ύστερα από διατύπωση γνώμης του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου. β) είναι κάτοχος πτυχίου ελληνικής Νομικής Σχολής ή ισότιμου και αντίστοιχου πτυχίου άλλης χώρας, εφόσον αυτό έχει αναγνωριστεί σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες. γ) δεν έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για κακούργημα ή για τα εγκλήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης, εκβίασης, πλαστογραφίας, νόθευσης, δωροδοκίας, τοκογλυφίας, ψευδορκίας, απάτης και απιστίας. δ) δεν έχει στερηθεί αμετάκλητα τα πολιτικά του δικαιώματα. ε) δεν έχει τεθεί σε πλήρη ή μερική δικαστική συμπαράσταση. στ) δεν φέρει την ιδιότητα του κληρικού ή μοναχού. 3.2. μετά από: <ul style="list-style-type: none"> α) επιτυχή συμμετοχή σε πανελλήνιες εξετάσεις, β) έκδοση απόφασης διορισμού από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, γ) ορκοδοσία ή δήλωση ενώπιον του Εφετείου ή του Πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου ανήκει ο Δικηγορικός Σύλλογος, και δ) εγγραφή στο μητρώο του ανωτέρω Δικηγορικού Συλλόγου. 	
<i>Απώλεια της δικηγορικής ιδιότητας</i>	
4. Αποβάλλει τη δικηγορική ιδιότητα, εφόσον: <ul style="list-style-type: none"> α) συντρέχει στο πρόσωπό του περίπτωση από αυτές που αποκλείουν τη δυνατότητα διορισμού του ως δικηγόρου κατά τις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων. β) στερείται μετά το διορισμό του την ιδιότητα του Έλληνα πολίτη ή του πολίτη κράτους-μέλους της ΕΕ ή του ΕΟΧ. γ) διορίζεται ή κατέχει οποιαδήποτε έμμισθη θέση με σύμβαση εργασιακής ή υπαλληλικής σχέσης σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή δημόσια, πολιτική ή στρατιωτική υπηρεσία. δ) αποκτά την εμπορική ιδιότητα ή ασκεί έργα ή καθήκοντα διευθύνοντος ή εντεταλμένου συμβούλου, διοικητή, διαχειριστή ή εκπροσώπου σε οποιαδήποτε κεφαλαιουχική ή προσωπική εμπορική επιχείρηση ή κοινοπραξία. ε) ασκεί άλλο επάγγελμα, και ιδιαίτερα εμπόρου ή μεσίτη, καθώς και κάθε άλλη εργασία, υπηρεσία ή απασχόληση που δεν συνάδει με το δικηγορικό λειτούργημα. <p>Δεν θίγεται το κύρος των διαδικαστικών και δικονομικών πράξεων που διενήργησε ο δικηγόρος μέχρι την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης που βεβαιώνει την απώλεια της δικηγορικής ιδιότητας αφότου επήλθε το γεγονός που την προκάλεσε.</p>	7 παρ. 1 και 3
<i>Επιτρεπόμενες δραστηριότητες</i>	

<p>5. Επιτρέπεται, ύστερα από έγγραφη γνωστοποίηση στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο:</p> <p>α) να παρέχει σε εντολέα με ετήσια ή μηνιαία αμοιβή νομικές υπηρεσίες ως δικαστικός ή νομικός σύμβουλος ή ως δικηγόρος με έμμισθη εντολή, είτε αυτός ανήκει στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, καθώς και να αναλαμβάνει παράλληλα υποθέσεις από οποιονδήποτε άλλον εντολέα με αμοιβή για κάθε υπόθεση ξεχωριστά, είτε με ετήσια ή περιοδική αμοιβή.</p> <p>β) να διδάσκει μαθήματα νομικών, οικονομικών, κοινωνικών, πολιτικών ή άλλων επιστημών, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, μετεκπαίδευσης, επιμόρφωσης ή κατάρτισης οποιουδήποτε φορέα.</p> <p>γ) να προσφέρει ερευνητικές υπηρεσίες με οποιαδήποτε σχέση σε ερευνητικούς φορείς και ερευνητικά προγράμματα ή υπηρεσίες.</p> <p>δ) να ενεργεί δημοσιογραφικές εργασίες ή να ασχολείται με τις τέχνες, τον πολιτισμό και τη συγγραφή και έκδοση βιβλίων, περιοδικών και εφημερίδων έντυπων και ηλεκτρονικών.</p> <p>ε) να εκλέγεται βουλευτής ή ευρωβουλευτής.</p> <p>στ) να διορίζεται σε θέση μετακλητή στη Βουλή, σε γραφεία υπουργών, υφυπουργών, γενικών γραμματέων, σε θέση μέλους της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής και Επιστημονικών Συνεργατών βουλευτών.</p> <p>ζ) να είναι εκκαθαριστής σε νομικά πρόσωπα ή περιουσίες.</p> <p>η) να εκτελεί έργα πραγματογνώμονα ή τεχνικού συμβούλου.</p> <p>θ) να είναι μέλος ή να ασκεί καθήκοντα διαχειριστή σε αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία.</p> <p>ι) να ασκεί κάθε άλλη δραστηριότητα που δεν υπάγεται στις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων για την αυτοδίκαιη απώλεια και αποβολή της δικηγορικής ιδιότητας και για την πλήρη ή μερική αναστολή της άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος.</p>	8
<i>Αναστολή άσκησης της δικηγορίας</i>	
<p>6. Τελεί σε αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο:</p> <p>6.1. Πλήρης αναστολή</p> <p>α) είναι υπουργός, αναπληρωτής υπουργός, υφυπουργός, γραμματέας του υπουργικού συμβουλίου, γενικός ή ειδικός γραμματέας της Βουλής και των υπουργείων, καθώς και αν είναι σύμβουλος αυτών (εφόσον δεν εξαιρεθεί με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού), όχι όμως και ειδικός συνεργάτης.</p> <p>β) είναι Πρόεδρος της Βουλής, γενικός γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αιρετός Περιφερειάρχης, δήμαρχος ή γενικός γραμματέας δήμου.</p> <p>γ) κατέχει έμμισθη θέση σε διεθνείς οργανισμούς ή υπηρεσίες της ΕΕ.</p> <p>δ) διοικεί με εκτελεστική αρμοδιότητα τα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημοσίου τομέα, ανεξάρτητα από την ιδιότητα ή τον αντίστοιχο χαρακτηρισμό της θέσης του.</p> <p>ε) είναι πρόεδρος ανεξάρτητης αρχής.</p> <p>στ) υπάγεται σε κάθε άλλη περίπτωση που προβλέπεται από ειδική διάταξη τυπικού νόμου ή του Κανονισμού της Βουλής.</p> <p>6.2. Μερική αναστολή</p> <p>α) είναι καθηγητής ή αναπληρωτής καθηγητής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οπότε επιτρέπεται να παρέχει γνωμοδοτήσεις και να παρίσταται ενώπιον του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των ανακριτικών αρχών για υποθέσεις κακούργηματικού χαρακτήρα, των Εφετείων, του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου και Μικτού Ορκωτού Εφετείου, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις παράστασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων.</p> <p>β) έχει εκλεγεί βουλευτής ή ευρωβουλευτής, οπότε δεν επιτρέπεται, κατά τη διάρκεια της θητείας του, να αναλαμβάνει άμεσα ο ίδιος ή έμμεσα με συνεργάτη του και να παρίσταται είτε στην προδικασία είτε στην κυρία διαδικασία για υποθέσεις ναρκωτικών και αδικημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.</p> <p>Ο χρόνος της μερικής ή ολικής αναστολής άσκησης της δικηγορίας θεωρείται ως χρόνος πραγματικής άσκησης δικηγορίας για την προαγωγή των δικηγόρων και τα ασφαλιστικά τους δικαιώματα ή υποχρεώσεις.</p>	31 32
<i>Μετάθεση</i>	
<p>7. Μετατίθεται, με αίτησή του προς το Δικηγορικό Σύλλογο όπου είναι εγγεγραμμένος, σε άλλον, καταβάλλοντας παράβολο μετάθεσης πεντακοσίων (500) ευρώ [2436οικ./13.01.2014 απόφαση Υπουργού Δικαιοσύνης].</p>	25 παρ. 1

<i>Παραίτηση</i>	
<p>8. Παραίτηται από το λειτούργημά του, με αίτηση που υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο του οικείου δικηγορικού συλλόγου, το οποίο τον διαγράφει υποχρεωτικά από το μητρώο αυθημερόν. Δύνатаι να επαναδιοριστεί:</p> <p>α) εφόσον δεν έχουν παρέλθει πέντε (5) έτη από την παραίτησή του ή και μετά την πάροδο πενταετίας εφόσον ασκούσε καθήκοντα συναφή με τη νομική επιστήμη και πρακτική.</p> <p>β) εφόσον είχε αποκτήσει την ιδιότητα του δικηγόρου πριν να διοριστεί δημόσιος πολιτικός ή στρατιωτικός υπάλληλος, μέσα σε πέντε (5) έτη από την παραίτησή του ή και μετά την πάροδο πενταετίας εφόσον ασκούσε καθήκοντα συναφή με τη νομική επιστήμη και πρακτική.</p> <p>γ) έχοντας διοριστεί συμβολαιογράφος, μέσα σε οκτώ (8) χρόνια από την παραίτησή του.</p>	25 παρ. 4 27
<i>Δικηγορική ταυτότητα</i>	
<p>9. Εφοδιάζεται ετησίως, από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, με ειδική ταυτότητα, με την επίδειξη της οποίας γίνεται δεκτός και διευκολύνεται κατά την άσκηση του λειτουργήματός του από όλες τις δικαστικές και άλλες αρχές.</p>	29 παρ. 1 και 3
<p>10. Εισέρχεται ελεύθερα στα υπουργεία και στα δημόσια καταστήματα με επίδειξη της δικηγορικής του ταυτότητας, κάθε εργάσιμη ημέρα και ώρα, χωρίς κανένα χρονικό ή άλλο περιορισμό.</p>	34 παρ. 2
<i>Περιεχόμενο του δικηγορικού λειτουργήματος</i>	
<p>11. Ασκήι κατ' αποκλειστικότητα τις πράξεις που ανήκουν στην αρμοδιότητα του δικηγορικού λειτουργήματος.</p>	9
<p>12. Απολαμβάνει, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, το σεβασμό και την τιμή που οφείλεται στο λειτούργημά του από τους δικαστικούς λειτουργούς και από κάθε άλλο πρόσωπο που ενεργεί στο πλαίσιο της Δημόσιας Διοίκησης.</p>	34 παρ. 1
<p>13. Τηρεί τους κανόνες ευπρέπειας, προς τους συναδέλφους του και αποφεύγει υβριστικές, προσβλητικές ή υπαινικτικές εκφράσεις προσωπικά εναντίον αυτών που υπερασπίζονται ή εκπροσωπούν αντιδίκους.</p> <p><i>Ο δικηγόρος στον οποίο αναθέτουν υπόθεση εναντίον συναδέλφου του, πρέπει να τον ειδοποιεί για εξώδικη επίλυση της διαφοράς, πριν να κάνει οποιαδήποτε δικαστική ενέργεια. Δεν επιτρέπεται υποβολή μήνυσης δικηγόρου κατά δικηγόρου, χωρίς προηγούμενη άδεια από τον Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου [άρθρο 36 παρ. 4 Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος].</i></p>	35 παρ. 2
<p>14. Υπερασπίζεται το Σύνταγμα, την ΕΣΔΑ, το ΧΘΔΕΕ, καθώς και το σύνολο των διεθνών και ευρωπαϊκών συμβάσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα.</p> <p><i>Αγωνίζεται για την ύπαρξη, διατήρηση και κατοχύρωση όλων των προϋποθέσεων της λειτουργίας του Κράτους Δικαίου και ειδικότερα: α) είναι υπέρμαχος της Ελευθερίας, της Δημοκρατίας, της Ειρήνης και της Κοινωνικής Δικαιοσύνης, β) υπερασπίζεται με θάρρος και αυταπάρνηση το Σύνταγμα και τους Δημοκρατικούς θεσμούς, τα ατομικά, πολιτικά και κοινωνικά Δικαιώματα των πολιτών, γ) αγωνίζεται εναντίον οποιασδήποτε μορφής τυραννίας, αυταρχικής εξουσίας, παραβίασης των συνταγματικών ελευθεριών και παρανομίας, δ) υπερασπίζεται την ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης, εναντίον οποιασδήποτε μορφής επέμβασης της εκτελεστικής εξουσίας και οποιοσδήποτε άλλου παράγοντα, μέσα και έξω από τη δικαστική λειτουργία, ε) είναι ο φυσικός υπερασπιστής των αδικούμενων και καταπιεζόμενων [άρθρο 2 Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος].</i></p>	5 περ. α'
<p>15. Ακολουθεί τις παραδόσεις του υπερασπιστικού λειτουργήματος και τους κανόνες δεοντολογίας.</p> <p><i>Απαγορεύεται στο δικηγόρο που θα παραιτηθεί από την υπεράσπιση μιας υπόθεσης να αναλάβει την υπεράσπιση του αντίδικου του αρχικού εντολέα του. Επιτρέπεται όμως να αναλάβει την υπεράσπιση άλλης υπόθεσης που του αναθέτει ο αντίδικος του πρώην εντολέα του αν δεν έχει καμιά σχέση ή συνάφεια με την προηγούμενη υπόθεση [άρθρο 37 περ. ζ' Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος].</i></p>	5 περ. β'

<p><i>Απαγορεύεται στο δικηγόρο στον οποίο ανατέθηκε η υπεράσπιση μιας υπόθεσης, να απευθύνει τηλεφωνήματα ή επιστολές με εκβιαστικό ή απειλητικό περιεχόμενο στον αντίδικό του. Επιτρέπεται μόνο να ανακοινώσει στον αντίδικο ότι του ανατέθηκε η άσκηση των νομίμων ενεργειών και να τον καλέσει να τακτοποιήσει, αν θέλει, εξώδικα την υπόθεση [άρθρο 38 περ. β' Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος].</i></p>	
<p>16. Δεσμεύεται από το περιεχόμενο της εντολής που αποδέχτηκε, εκτός εάν συγκεκριμένη πράξη, ενέργεια ή παράλειψη στο πλαίσιο της εντολής έρχεται σε αντίθεση με το καθήκον του.</p>	5 περ. δ'
<p>17. Διατηρεί την ελευθερία χειρισμού της υπόθεσης, δεν υπόκειται σε υποδείξεις και εντολές αντίθετες προς το νόμο και μη συμβατές προς το συμφέρον του εντολέα του.</p>	5 περ. ε'
<p>18. Δεν υποχρεούται να αναλάβει υπόθεση εάν είναι προδήλως αβάσιμη, δεν είναι δεκτική υπεράσπισης, έρχεται σε σύγκρουση με τα συμφέροντα άλλων εντολέων του ή αντιβαίνει στις αρχές του.</p>	37 παρ. 1
<p>19. Δεν υποχρεούται να αναλάβει την υπεράσπιση κατηγορουμένου, ακόμα και αν αυτό ζητηθεί από τις δικαστικές αρχές, εάν η υπόθεση είναι προδήλως αβάσιμη, δεν είναι δεκτική υπεράσπισης, έρχεται σε σύγκρουση με τα συμφέροντα άλλων εντολέων του ή αντιβαίνει στις αρχές του.</p>	37 παρ. 2
<p>20. Ενημερώνει τον εντολέα του για όλους τους θεσμούς και τις δυνατότητες εναλλακτικής επίλυσης των διαφορών, και γενικά συμβάλλει στην επίλυση αυτών με οποιονδήποτε τρόπο προς όφελος του εντολέα του. Διαμεσολαβεί για την αναζήτηση συμβιβαστικής λύσης στο πλαίσιο νόμου ή κοινά αποδεκτής διαδικασίας. Επιχειρεί το συμβιβασμό υποθέσεων που είναι δεκτικές συμβιβασμού.</p>	35 παρ. 3 36 παρ. 1 εδ. γ' 37 παρ. 3 περ. β'
<p>21. Αντιπροσωπεύει και υπερασπίζεται τον εντολέα του σε κάθε δικαστήριο ή αρχή της Ελληνικής Δημοκρατίας ή οποιασδήποτε άλλης χώρας, στα δικαστήρια, τις υπηρεσίες και τα όργανα της ΕΕ, στα διεθνή δικαστήρια, στα πειθαρχικά και υπηρεσιακά συμβούλια. Η παράσταση ενώπιον των δικαστηρίων με ή δια δικηγόρου είναι υποχρεωτική για όλες τις υποθέσεις και σε όλες τις διαδικασίες, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το νόμο.</p> <p><i>Ασκεί το λειτουργήμα του, σε όλα τα είδη των δικών, με απόλυτη ελευθερία γνώμης, μέσα στα πλαίσια των σχετικών δικονομικών κανόνων. Ζητεί το λόγο από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου και, αν εκείνος αρνηθεί αδικαιολόγητα, από το Δικαστήριο. Σε περίπτωση που η άσκηση των δικαιωμάτων του συνηγόρου στην ποινική δίκη και του πληρεξούσιου δικηγόρου στην πολιτική δίκη περιορίζεται καθ' οποιονδήποτε τρόπο, οφείλει να προασπίσει το κύρος του λειτουργήματος, να διεκδικήσει τα δικαιώματα που του παρέχει ο νόμος και να αναφέρει την περίπτωση στο Δικηγορικό Σύλλογο [άρθρο 29 Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος].</i></p> <p><i>Έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να υπερασπίζεται με σθένος και συνέπεια τις απόψεις του, να αντικρούει τις αντίθετες απόψεις του εισαγγελέα, των δικαστών ή των εκπροσώπων της αρχής και να αγωνίζεται για την απόδειξη της αθωότητας του εντολέα του ή την ορθότητα των απόψεων του διάδικου που υποστηρίζει και γενικά να αγωνίζεται με όλα τα νόμιμα μέσα για την απόδειξη της αλήθειας και την ορθή ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου [άρθρο 30 Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος].</i></p>	36 παρ. 1 εδ. α', δ'
<p>22. Τηρεί αυστηρά εχεμύθεια, απαραβίαστη υπέρ του εντολέα του, για όσα του εμπιστεύεται κατά την ανάθεση και εκτέλεση της εντολής ή πληροφορείται κατά τη διάρκεια του χειρισμού της.</p>	5 περ. γ' 38
<p>23. Καταθέτει σήματα και διπλώματα ευρεσιτεχνίας.</p>	36 παρ. 1 εδ. α'
<p>24. Παρέχει νομικές συμβουλές προς οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο.</p>	36 παρ. 1 εδ. β'
<p>25. Συντάσσει γνωμοδοτήσεις προς οποιοδήποτε νομικό ή φυσικό πρόσωπο ή αρχή.</p>	36 παρ. 1 εδ. β'
<p>26. Ερευνά τα βιβλία των υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων και συντάσσει τα σχετικά έγγραφα ελέγχου τίτλων.</p>	36 παρ. 2 περ. α'
<p>27. Εκδίδει επικυρωμένα αντίγραφα κάθε είδους εγγράφων, με πλήρη ισχύ ενώπιον</p>	36 παρ. 2 περ. β'

οποιασδήποτε δικαστικής ή άλλης αρχής, καθώς και έναντι ιδιωτών, φυσικών ή νομικών προσώπων.	
28. Μεταφράζει έγγραφα που έχουν συνταχθεί σε ξένη γλώσσα και ελληνικά έγγραφα σε οποιαδήποτε ξένη γλώσσα, με πλήρη ισχύ έναντι οποιασδήποτε δικαστικής ή άλλης αρχής, εφόσον συνοδεύεται από επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου που μεταφράστηκε και ο δικηγόρος βεβαιώνει ότι έχει επαρκή γνώση της γλώσσας από και προς την οποία μετέφρασε.	36 παρ. 2 περ. γ'
29. Βεβαιώνει τη γνησιότητα της υπογραφής του εντολέα του, όπως προβλέπεται στο άρθρο 42 παρ. 2 ΚΠοινΔ καθώς και σε κάθε άλλη ειδική διάταξη.	36 παρ. 2 περ. δ'
30. Συμμετέχει ως δικαστικός αντιπρόσωπος: α) στις βουλευτικές, δημοτικές και περιφερειακές εκλογές καθώς και στις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου [68 παρ. 3 ΠΔ 26/2012, 17 παρ. 1 Ν. 3852/2010 και 5 παρ. 3 Ν. 4255/2014]. β) σε αρχαιρεσίες συλλογικών οργάνων διοίκησης συνδικαλιστικών οργανώσεων, επιμελητηρίων και συνεταιρισμών [52 Ν. 4446/2016].	-
<i>Άσκηση ενδίκων βοηθημάτων και μέσων</i>	
31. Δικηγόρος που είναι διορισμένος σε κατώτερο δικαστήριο δύναται να συντάσσει, να υπογράψει και να καταθέτει ένδικα βοηθήματα και ένδικα μέσα που απευθύνονται ενώπιον ανωτέρων δικαστηρίων.	28 παρ. 3 εδ. β'
<i>Δικηγόρος παρά Πρωτοδικαίς</i>	
32. Δικηγόρος διορισμένος στο Πρωτοδικείο: α) παρίσταται και ενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις σε όλα τα πολιτικά και διοικητικά Πρωτοδικαία καθώς και σε όλα τα Ειρηνοδικαία. β) συμπαρίσταται στο Εφετείο, με δικηγόρο που έχει την ικανότητα παράστασης σε αυτό, για τη συζήτηση έφεσης, κατά απόφασης Πρωτοδικείου, όπου είχε παρασταθεί. γ) εφόσον έχει συμπληρώσει δεκαετή δικηγορική υπηρεσία, παρίσταται στο Εφετείο για τη συζήτηση έφεσης κατά απόφασης Πρωτοδικείου στην οποία είχε παρασταθεί. δ) παρίσταται σε οποιαδήποτε προανακριτική ή ανακριτική αρχή, καθώς και σε οποιοδήποτε ποινικό δικαστήριο πρώτου ή δευτέρου βαθμού ή και ενώπιον του Αρείου Πάγου, εφόσον, στην τελευταία περίπτωση, συμπαρίσταται με δικηγόρο παρ' Αρείω Πάγω.	28 παρ. 1 και 2
33. Δικηγόρος, διορισμένος στο Πρωτοδικείο, δύναται, εφόσον έχει συμπληρώσει τέσσερα (4) έτη ευδόκιμης άσκησης δικηγορίας, να ζητήσει, με αίτηση στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, την προαγωγή του στο Εφετείο.	28 παρ. 3 εδ. α'
<i>Δικηγόρος παρ' Εφέταις</i>	
34. Δικηγόρος διορισμένος στο Εφετείο: α) παρίσταται και ενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις σε όλα τα πολιτικά και διοικητικά Πρωτοδικαία και Εφετεία καθώς και σε όλα τα Ειρηνοδικαία. β) εφόσον έχει συμπληρώσει δεκαετή δικηγορική υπηρεσία με έξι χρόνια σε Εφετείο, συμπαρίσταται στο Συμβούλιο της Επικρατείας και στον Άρειο Πάγο, με δικηγόρο παρ' Αρείω Πάγω, σε αναίρεση κατά απόφασης η οποία εκδόθηκε σε υπόθεση που χειρίσθηκε σε πρώτο ή δεύτερο βαθμό.	28 παρ. 5 και 6
35. Δικηγόρος, διορισμένος στο Εφετείο, δύναται, εφόσον έχει συμπληρώσει τέσσερα (4) έτη ευδόκιμης άσκησης δικηγορίας σε αυτό, να ζητήσει, με αίτηση στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, την προαγωγή του στον Άρειο Πάγο.	28 παρ. 4
<i>Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω</i>	
36. Δικηγόρος διορισμένος στον Άρειο Πάγο παρίσταται και ενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις στο Συμβούλιο της Επικρατείας, στον Άρειο Πάγο, στο Ελεγκτικό Συνέδριο και στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, καθώς επίσης και σε όλα τα πολιτικά και διοικητικά Πρωτοδικαία και Εφετεία και σε όλα τα Ειρηνοδικαία.	28 παρ. 7

<i>Απασχόληση ασκουμένων δικηγόρων</i>	
37. Δύναται να απασχολεί μέχρι τρεις (3) ασκούμενους δικηγόρους, εφόσον είναι διορισμένοι στον Άρειο Πάγο ή στο Εφετείο (ή, κατ' εξαίρεση, στο Πρωτοδικείο, αν είναι εγγεγραμμένοι σε Δικηγορικό Σύλλογο που δεν εδρεύει στην έδρα Εφετείου, και έχει συμπληρώσει τουλάχιστον πέντε (5) έτη δικηγορίας). Η δικηγορική εταιρεία δύναται να έχει τόσους ασκούμενους δικηγόρους όσους ατομικά έχουν δικαίωμα οι εταίροι της.	13 παρ. 2 49 παρ. 5 εδ. γ'
<i>Δικονομικό πλαίσιο άσκησης της δικηγορίας</i>	
38. Δεν υπόκειται σε διεξαγωγή έρευνας για την αναζήτηση εγγράφων ή άλλων στοιχείων ή των ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης αυτών, ούτε σε κατάσχεσή τους, για όσο χρόνο βρίσκονται στην κατοχή του για υπόθεση που χειρίζεται.	39 παρ. 1
39. Δικάζεται, όταν κατηγορείται για πλημμέλημα, από το κατά τόπο αρμόδιο Τριμελές Εφετείο σε πρώτο βαθμό και από το Πενταμελές Εφετείο σε δεύτερο βαθμό.	39 παρ. 2
40. Δεν υπόκειται στην αυτόφωρη διαδικασία στα πλημμελήματα που φέρεται να έχει διαπράξει ούτε κρατείται μετά τη σύλληψή του οποιαδήποτε ημέρα και ώρα αλλά οδηγείται αμέσως ενώπιον του αρμοδίου Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών.	39 παρ. 3
41. Δεν συλλαμβάνεται, για οποιαδήποτε αιτία, όταν χειρίζεται υπόθεση στο ακροατήριο και μέχρι την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας ούτε κατά τη διάρκεια λήψης απολογίας εντολέα του ενώπιον ανακριτή.	39 παρ. 4 περ. α'
42. Υπάγεται, όταν κατηγορείται για εξύβριση και δυσφήμιση του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου εκτελεί τα καθήκοντά του, στη διαδικασία του άρθρου 117 παρ. 2 ΚΠοινΔ. Αν η πράξη εκδικαστεί αμέσως, η απόφαση που εκδίδεται σε βάρος του εκτελείται μόνον όταν αυτός εκπληρώσει όλα τα καθήκοντά του στη δίκη κατά τη διάρκεια της οποίας κατηγορήθηκε.	39 παρ. 4 περ. β'
43. Όταν καλείται με απόφαση δικαστηρίου ή διάταξη εισαγγελέα ή κλήση ανακριτή ή προανακριτικού υπαλλήλου να καταθέσει ως μάρτυρας είτε κατά την προδικασία είτε κατά την κυρία διαδικασία οφείλει να αρνηθεί να καταθέσει για όσα του έχει εμπιστευθεί ο εντολέας του, ανεξάρτητα αν στο μεταξύ έχει λυθεί η εντολή. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις εναπόκειται στο δικηγόρο η απόφαση να καταθέσει και σε ποιο μέτρο για πράγματα που του εμπιστεύθηκε ο εντολέας του σταθμίζοντας την υποχρέωσή του ως θεμελιώδη υποχρέωση του δικηγορικού λειτουργήματος.	39 παρ. 5
<i>Προβολή</i>	
44. Επιτρέπεται: α) να προβάλλει και να δημοσιοποιεί τους τομείς επαγγελματικής δραστηριότητας του ίδιου ή της δικηγορικής εταιρείας, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, με τρόπο που προσιδιάζει στο δικηγορικό λειτουργήμα και συνάδει με το κύρος του και την αξιοπρέπεια του δικηγορικού λειτουργήματος. β) να δημοσιεύει επαγγελματικές καταχωρήσεις σε έντυπα ή ηλεκτρονικά μέσα, με στοιχεία επικοινωνίας και αναφορά είτε σε τίτλους σπουδών που αφορούν στην επιστημονική του ειδίκευση είτε στον τομέα δραστηριότητάς του, τηρώντας τον Κώδικα Δεοντολογίας του Δικηγορικού Λειτουργήματος. Οποιαδήποτε προβολή ή δημοσιοποίηση δεν πρέπει: 1) να είναι αθέμιτη, 2) να είναι αναληθής ή παραπλανητική, 3) να περιέχει αναφορά σε αριθμό υποθέσεων ή ποσοστά επιτυχίας του δικηγόρου σε δικαστηριακές ή άλλες υποθέσεις, 4) να περιλαμβάνει αναφορές ή συγκρίσεις με άλλους δικηγόρους ή δικηγορικές εταιρείες σε σχέση με την ποιότητα των υπηρεσιών ή την αμοιβή σε ωριαία βάση ή οποιαδήποτε άλλη μέθοδο χρέωσης, 5) να περιέχει ονόματα πελατών, εκτός αν υπάρχει η συναίνεσή τους και εφόσον πρόκειται για εκδόσεις που αφορούν δικηγόρους, 6) να προκαλεί απαξιωτικές εντυπώσεις και σχόλια στην κοινή γνώμη για το δικηγορικό λειτουργήμα. Δεν επιτρέπεται να δίνει συνεντεύξεις στον Τύπο, έντυπο και ηλεκτρονικό, δημοσιεύοντας στοιχεία ή πληροφορίες σε σχέση με εκκρεμούσα, ενώπιον της Δικαιοσύνης, υπόθεση την οποία χειρίζεται ο ίδιος. γ) να διατηρεί επαγγελματική ιστοσελίδα, την οποία υποχρεούται να γνωστοποιεί στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο με την υποβολή της ετήσιας δήλωσης.	40 παρ. 1-5

Έμμισθη εντολή

<p>45. Δύναται να παρέχει τις υπηρεσίες του, ως νομικός σύμβουλος ή ως δικηγόρος, σε συγκεκριμένο εντολέα, σταθερά και μόνιμα (έμμισθη εντολή), οπότε:</p> <p>α) προσλαμβάνεται, στο μεν ιδιωτικό τομέα, με έγγραφη σύμβαση η οποία καταρτίζεται με τον εντολέα, στο δε δημόσιο τομέα, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον Κώδικα Δικηγόρων.</p> <p>β) αμείβεται, για τις παρεχόμενες με έμμισθη εντολή υπηρεσίες του, με πάγιες μηνιαίες αποδοχές που καθορίζονται με ελεύθερη συμφωνία με τον εντολέα του και οι οποίες δεν μπορούν να είναι κατώτερες των εκάστοτε ισχυουσών κατώτατων νόμιμων αποδοχών υπαλλήλου του ιδιωτικού τομέα ανάλογων επιστημονικών προσόντων. Αν παρέχει τις υπηρεσίες του στο Δημόσιο, σε ΟΤΑ ή σε άλλο ΝΠΔΔ, οι αποδοχές του καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών.</p> <p>γ) δικαιούται ετήσια άδεια και επίδομα αδείας, καθώς και άδεια μετ' αποδοχών λόγω ασθένειας, αναρρωτικής αδείας και προστασίας της κύησης και της λοχείας, όπως ισχύουν για τους υπαλλήλους του ιδιωτικού τομέα.</p> <p>δ) υπόκειται σε καταγγελία της σύμβασης από τον εντολέα μόνο για σπουδαίο λόγο, αν στο προσωπικό που απασχολείται στον εντολέα ισχύει κανονισμός εργασίας που προβλέπει μονιμότητα στην υπηρεσία. Η καταγγελία, επί ποινή ακυρότητας, είναι έγγραφη, αναφέρει το λόγο και επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή.</p> <p>ε) δικαιούται, αν η έμμισθη εντολή του λυθεί για οποιονδήποτε λόγο, πλην της οικειοθελούς αποχώρησης, να εισπράξει από τον εντολέα του αποζημίωση, ανάλογα με το χρόνο διάρκειας της έμμισθης εντολής, σύμφωνα με τον Κώδικα Δικηγόρων. Κάθε μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων της έμμισθης εντολής, και ιδίως η παρότρυνση από τον εντολέα προς το δικηγόρο να δράσει αντίθετα με την καλή πίστη, τον ισχύοντα Κώδικα Δεοντολογίας ή τη συνείδησή του, θεωρείται ως καταγγελία της έμμισθης εντολής εκ μέρους του εντολέα. Μέχρι την πλήρη εξόφληση της αποζημίωσης, δικαιούται να λαμβάνει τις μηνιαίες αποδοχές που λάμβανε κατά την ημέρα της επίδοσης του εγγράφου της καταγγελίας. Σε περίπτωση θανάτου, την αποζημίωση, δικαιούνται να λάβουν ο/η σύζυγος και τα ανήλικα τέκνα του/της.</p> <p>στ) δεν υπόκειται σε καταγγελία της σύμβασης από τον εντολέα για το χρονικό διάστημα που είναι μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Δικηγορικού Συλλόγου, εκτός εάν συντρέχουν άλλοι λόγοι που συνεπάγονται την απώλεια της άδειας άσκησης δικηγορικού λειτουργήματος ή επιτραπεί από το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο.</p> <p>ζ) δικαιούται να αναλαμβάνει υποθέσεις από οποιονδήποτε άλλον, αμειβόμενος είτε ανά υπόθεση είτε με άλλον τρόπο.</p>	<p>42 43 44 46</p>
---	--------------------------------

Υπηρεσίες προς δικηγόρους και δικηγορικές εταιρείες

<p>46. Δύναται να απασχολείται από άλλους δικηγόρους ή δικηγορικές εταιρείες, αποκλειστικά ή για ορισμένη ή ορισμένες υποθέσεις. Η σχετική συμφωνία δεν θίγει την επιστημονική ανεξαρτησία του κατά την άσκηση του λειτουργήματος ακόμη και όταν ενεργεί συντονισμένα με άλλους δικηγόρους. Όταν η απασχόληση είναι αποκλειστική, η σχετική συμφωνία είναι έγγραφη και κατατίθεται μέσα σε τρεις μήνες από την υπογραφή της στο Δικηγορικό Σύλλογο. Η έγγραφη συμφωνία πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον: α) τη διάρκεια της συνεργασίας, β) τη συμφωνούμενη αμοιβή, γ) τον τρόπο καταβολής της αμοιβής, δ) τον τρόπο λύσης της συνεργασίας και την οφειλόμενη αποζημίωση.</p> <p><i>Πρέπει να συμπεριφέρεται άψογα προς τους συνεργάτες του, να μην υποτιμά την εργασία τους και να μη σχολιάζει αρνητικά την ικανότητα ή τη συνεισφορά τους προς τον πελάτη ή προς οποιονδήποτε τρίτο, να τηρεί τις συμφωνίες για την αμοιβή των συνεργατών του και να παρέχει κάθε βοήθεια προς αυτούς για την εξασφάλιση και την καταβολή της αμοιβής τους από τον πελάτη [άρθρο 33 Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος].</i></p> <p><i>Στην περίπτωση που ο δικηγόρος απασχολεί συνάδελφό του είτε τακτικά είτε έκτακτα είτε για τη διεκπεραίωση όλων των υποθέσεων του γραφείου του είτε για τη διεκπεραίωση ορισμένων υποθέσεων πρέπει: α) να συμπεριφέρεται προς αυτόν συναδελφικά, με ισοτιμία και όχι σαν προϊστάμενος προς υφιστάμενο, β) να συνεργάζεται μαζί του με συναδελφικότητα, ευγένεια και κατανόηση, να μη θίγει τη φιλοτιμία του και τη δικηγορική και ατομική του αξιοπρέπεια και να μην τον απασχολεί σε μη δικηγορικά καθήκοντα, γ) να καταβάλλει έγκαιρα τη συμφωνημένη αμοιβή, και δ) να προβάλλει την εργασία του συνάδελφού του και προς τον πελάτη και προς τα δικαστήρια και προς τους τρίτους [άρθρο 34 Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος].</i></p>	<p>48 παρ. 1, 2 και 3</p>
---	---------------------------

<i>Ίδρυση δικηγορικής εταιρείας</i>	
<p>47. Δύναται να συστήνει Αστική Επαγγελματική Δικηγορική Εταιρεία, η οποία:</p> <p>α) συστήνεται μεταξύ εν ενεργεία δικηγόρων, με αποκλειστικό σκοπό την παροχή δικηγορικών υπηρεσιών (οπουδήποτε, εντός ή εκτός Ελλάδος) και τη διανομή αποκλειστικά μεταξύ των εταίρων (κατά τη μέθοδο, που θα συμφωνούν κατά την αδέσμευτη κρίση τους) των συνολικών κερδών, που θα προκύπτουν από τη δραστηριότητα της εταιρείας. Εταίρος δικηγορικής εταιρείας απαγορεύεται να συμμετέχει σε άλλη δικηγορική εταιρεία ή να ασκεί ατομική δικηγορία και γενικά να ενεργεί για δικό του λογαριασμό ή για λογαριασμό άλλου πράξεις αντίθετες με τα συμφέροντα της εταιρείας.</p> <p>β) δύναται να ιδρύει υποκαταστήματα στην Ελλάδα, σύμφωνα με τον Κώδικα Δικηγόρων, και στο εξωτερικό, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ και του εκάστοτε κράτους υποδοχής.</p>	<p>49 παρ. 1, 2 και 4</p>
<i>Αμοιβή</i>	
<p>48. Δικαιούται:</p> <p>α) να λάβει αμοιβή από τον εντολέα του για κάθε εργασία του, δικαστική ή εξώδικη, καθώς και για κάθε δαπάνη δικαστηριακή ή άλλη που κατέβαλε για την εκτέλεση της εντολής που του ανατέθηκε. Η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία με τον εντολέα του ή τον αντιπρόσωπό του, η οποία περιλαμβάνει είτε όλη τη διεξαγωγή της δίκης είτε μέρος ή ειδικότερες πράξεις αυτής ή κάθε άλλης φύσης νομικές εργασίες, δικαστικές ή εξώδικες. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία, η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Δικηγόρων, με βάση την αξία του αντικειμένου της δίκης και, σε περίπτωση που το αντικείμενο της δίκης δεν αποτιμάται σε χρήμα, με βάση τις αμοιβές που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Κώδικα Δικηγόρων. Αντιστοίχως, για τη σύνταξη ιδιωτικών εγγράφων ή σχεδίων δημοσίων εγγράφων για κάθε είδους δικαιοπραξίες (συμβόλαια), σε περίπτωση που δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία, η αμοιβή του δικηγόρου υπολογίζεται ποσοστιαίως και ανάλογα με την αξία του αντικειμένου της δικαιοπραξίας, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ του Κώδικα Δικηγόρων.</p> <p>β) να συμφωνεί με τον εντολέα του και να λαμβάνει, για κάθε δικαστική ή εξώδικη ενέργεια, αμοιβή προσδιοριζόμενη ανάλογα με την ωριαία απασχόλησή του, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Παράρτημα Ι του Κώδικα Δικηγόρων [χρονοχρέωση: 80 ευρώ / ώρα]. Αντίστοιχα προσδιοριζόμενη ωριαία αμοιβή δικαιούται ο δικηγόρος να λαμβάνει και για κάθε συνάντηση ή τηλεφωνική επικοινωνία με τον εντολέα του ή με τρίτο πρόσωπο, καθώς και για κάθε άλλη ενέργεια που σχετίζεται με την εκτέλεση της εντολής που του ανατέθηκε.</p> <p>γ) να εισπράξει από τον εντολέα του προκαταβολή έναντι της αμοιβής ή των δαπανών του, κατά την έναρξη ή την πρόοδο της εργασίας, η οποία ολοκληρώνεται μόνο με την πραγματική είσπραξη της αμοιβής του.</p> <p>δ) να καταρτίζει με τον εντολέα του έγγραφη συμφωνία η οποία εξαρτά την αμοιβή ή το είδος αυτής από την έκβαση της δίκης ή του αποτελέσματος της εργασίας ή από οποιαδήποτε άλλη αίρεση, όπως επίσης και συμφωνία με την οποία εκχωρείται ή μεταβιβάζεται μέρος του αντικειμένου της δίκης ή της εργασίας ως αμοιβή (εργολαβικό δίκης), σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Δικηγόρων.</p> <p>ε) να ζητήσει από τον αντίδικό του πλήρη αμοιβή για την υπεράσπιση των προσωπικών του υποθέσεων που διεξάγονται από τον ίδιο.</p> <p>στ) να παρέχει, κατ' εξαίρεση, τις υπηρεσίες του χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα στο σύζυγο ή σε συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι του τρίτου βαθμού, καθώς και σε δικηγόρο, ασκούμενο δικηγόρο, δικηγόρο σε αναστολή άσκησης των καθηκόντων του ή συνταξιούχο δικηγόρο, εφόσον πρόκειται για προσωπική τους υπόθεση. Τα πρόσωπα αυτά προκαταβάλλουν τα δικαστικά έξοδα.</p> <p>η) να παρέχει δωρεάν νομικές υπηρεσίες, κατόπιν σχετικής ανάθεσης από το Διοικητικό Συμβούλιο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, για την προώθηση των σκοπών του Συλλόγου καθώς και σε όσους στερούνται οικονομικής δυνατότητας να υπερασπιστούν τον εαυτό τους ενώπιον δικαστηρίων ή οποιασδήποτε αρχής.</p> <p>Οι διαφορές ανάμεσα στον δικηγόρο ή καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους του και εντολέα του ή καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους του, σχετικά με τις δαπάνες και την αμοιβή του δικηγόρου, καθώς και οι απαιτήσεις από πάγια περιοδική αμοιβή και αποζημίωση, υπάγονται στην ειδική διαδικασία των διαφορών από αμοιβές για την παροχή εργασίας και εκδικάζονται από το δικαστήριο της έδρας του δικηγόρου, ανεξάρτητα από το αντικείμενο και την ύπαρξη ή μη γραπτής συμφωνίας.</p>	<p>57 58 παρ. 1, 2 και 3 59 παρ. 1 60 παρ. 1 74 81 82 παρ. 2 86 95 παρ. 1 περ. θ'</p> <p>Παράρτημα Ι Παράρτημα ΙΙ</p>
<p>49. Έχει το δικαίωμα επίσχεσης των εγγράφων του εντολέα του, που βρίσκονται στα χέρια</p>	<p>85</p>

<p>του, μέχρι την πλήρη εξόφληση των δαπανών και της αμοιβής του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Δικηγόρων. Οι γραμματείς των δικαστηρίων υποχρεούνται να παραδίδουν τα σχετικά της δικογραφίας, καθώς και απόγραφο της απόφασης, μόνο στον δικηγόρο που παραστάθηκε κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ή στους καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους του.</p>	
<p>50. Απαλλάσσεται από την υποχρέωση της προκαταβολής εισφορών όταν παρέχει υπηρεσίες στον εαυτό του, καθώς και όταν εκπροσωπεί:</p> <p>α) διαδίκους που αναγνωρίζονται ότι δικαιούνται του ευεργετήματος πενίας, ή δικαιούχους νομικής βοήθειας.</p> <p>β) το σύζυγό του ή συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι του τρίτου βαθμού, ή δικηγόρο, ασκουμένο δικηγόρο, δικηγόρο σε αναστολή άσκησης των καθηκόντων του ή συνταξιούχο δικηγόρο, εφόσον πρόκειται για προσωπική τους υπόθεση, ή του έχει ανατεθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου η παροχή δωρεάν νομικών υπηρεσιών για την προώθηση των σκοπών του Συλλόγου, καθώς και σε όσους στερούνται οικονομικής δυνατότητας να υπερασπιστούν τον εαυτό τους ενώπιον δικαστηρίων ή οποιασδήποτε αρχής.</p> <p>γ) το Δημόσιο,</p> <p>δ) τους ΟΤΑ, τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και τα λοιπά ΝΠΔΔ, με σύμβαση πάγιας αντιμισθίας.</p>	<p>61 παρ. 3</p>
<p><i>Δικηγορικός Σύλλογος</i></p>	
<p>51. Δύναται, ως μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου:</p> <p>52.1. Γενική Συνέλευση</p> <p>α) να συμμετέχει στις τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις της Γενικής Συνέλευσης και να ομιλεί για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Δικηγόρων.</p> <p>β) να ζητεί από το Διοικητικό Συμβούλιο την έκτακτη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης, η οποία συγκαλείται υποχρεωτικώς όταν το ζητήσουν γραπτώς το 1/10 των μελών του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών ή το 1/5 των μελών των λοιπών Δικηγορικών Συλλόγων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Δικηγόρων, εντός μηνός από την υποβολή της σχετικής αίτησης, για συζήτηση των θεμάτων που προτάθηκαν και αυτών που ενδεχομένως το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει.</p> <p>52.2. Επιτροπές ή Ομάδες Εργασίας</p> <p>α) να συμμετέχει σε επιτροπές ή ομάδες εργασίας, που συγκροτούνται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου από μέλη του Συλλόγου για τη μελέτη θεμάτων που αφορούν στην προώθηση των σκοπών του.</p> <p>β) να συμμετέχει, ύστερα από κλήρωση, στην πενταμελή Επιτροπή Εποπτείας Ασκουμένων, εφόσον έχει συμπληρώσει τουλάχιστον πέντε (5) έτη δικηγορίας.</p> <p>γ) να ορίζεται αναπληρωτής Προέδρου Δικηγορικού Συλλόγου ο οποίος μετέχει στην πενταμελή Μόνιμη Επιτροπή Δοκιμασίας Επάρκειας, εφόσον έχει συμπληρώσει τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη δικηγορίας.</p> <p>δ) να ορίζεται αναπληρωτής Προέδρου Δικηγορικού Συλλόγου ο οποίος μετέχει στην Κεντρική Επιτροπή Εξετάσεων του Πανελληνίου Διαγωνισμού Υποψηφίων Δικηγόρων, εφόσον είναι διορισμένος στον Άρειο Πάγο και έχει εξειδίκευση στα εξεταζόμενα μαθήματα.</p> <p>ε) να ορίζεται αναπληρωτής Προέδρου Δικηγορικού Συλλόγου ο οποίος μετέχει στις Οργανωτικές Επιτροπές του Πανελληνίου Διαγωνισμού Υποψηφίων Δικηγόρων.</p> <p>στ) να μετέχει στις Ομάδες Βαθμολόγησης του Πανελληνίου Διαγωνισμού Υποψηφίων Δικηγόρων, εφόσον έχει συμπληρώσει τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη δικηγορίας.</p> <p>52.3. Αρχαιρεσίες</p> <p>α) να συμμετέχει στις αρχαιρεσίες εφόσον έχει εγγραφεί στο μητρώο του Συλλόγου μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου του έτους διεξαγωγής τους. Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική και αποτελεί θεμελιώδες καθήκον του δικηγόρου. Δικηγόροι που τελούν σε προσωρινή παύση δεν έχουν δικαίωμα εκλογής.</p> <p>β) να ανακηρυχθεί υποψήφιος και να εκλεγεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Δικηγόρων, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου για τρεις συνεχόμενες θητείες και, εφόσον έχει συμπληρώσει τουλάχιστον δέκα (10) έτη δικηγορίας, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου για δύο συνεχόμενες θητείες. Δικαίωμα να εκλεγούν ως Πρόεδρος ή Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν όλα τα μέλη του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου που είναι ταμειακώς εντάξει και των οποίων δεν έχει ανασταλεί ή διακοπεί η άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος. Δεν έχουν δικαίωμα να υποβάλουν υποψηφιότητα για να εκλεγούν ως Πρόεδροι ή Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου: α) οι βουλευτές και ευρωβουλευτές, β) όσοι</p>	<p>14 παρ. 2 16 παρ. 2 20 παρ. 1, 2 και 4 95 παρ. 3 97 παρ. 5 98 παρ. 1 100 παρ. 2 και 4 103 παρ. 1, 2 και 4 104 παρ. 1 και 2 105 109 114 παρ. 1 και 3 138</p>

<p>τελούν σε αναστολή του δικηγορικού λειτουργήματος, και γ) όσοι έχουν τιμωρηθεί πειθαρχικά με προσωρινή παύση μέχρι ένα μήνα, πριν να παρέλθει τριετία από την τελεσιδικία της απόφασης. Αν η ποινή της παύσης είναι μεγαλύτερη, η απαγόρευση ισχύει για μία πενταετία από την τελεσιδικία της απόφασης.</p> <p>γ) να ορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον έχει συμπληρώσει τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη δικηγορίας, Πρόεδρος της Εφορευτικής Επιτροπής, σε περίπτωση που ο Πρόεδρος του Συλλόγου είναι υποψήφιος.</p> <p>δ) να διορίζεται ψηφολέκτης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Δικηγόρων.</p> <p>ε) να διορίζεται αντιπρόσωπος συνδυασμού ή, όπου δεν ισχύει το σύστημα των συνδυασμών, αντιπρόσωπος υποψηφίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Δικηγόρων.</p> <p>52.4. Δημοψηφίσματα</p> <p>α) να συμμετέχει σε πανελλαδικό δημοψήφισμα που προκηρύσσεται με απόφαση των 2/3 των μελών της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων για θέματα ιδιαίτερης και κρίσιμης σημασίας για το δικηγορικό λειτούργημα ή τη λειτουργία της Δικαιοσύνης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Δικηγόρων.</p> <p>β) να συμμετέχει σε δημοψήφισμα που προκηρύσσεται με απόφαση των 2/3 των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, για τοπικά θέματα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Δικηγόρων.</p> <p><i>Δεν περιορίζεται μόνο στα στενά επαγγελματικά του συμφέροντα αλλά ενδιαφέρεται:</i></p> <p>α) για τα γενικότερα προβλήματα της χώρας, προσφέρει τις γνώσεις και τις υπηρεσίες του για την πρόδοδό της και ασκεί το λειτούργημά του κατά τρόπο ώστε να είναι χρήσιμος και στα άτομα και στο κοινωνικό σύνολο.</p> <p>β) για τη βελτίωση των συνθηκών άσκησης του λειτουργήματος και της λειτουργίας και της απονομής της Δικαιοσύνης και μετέχει σε όλες τις προσπάθειες και τους αγώνες που κάνει ο Δικηγορικός Σύλλογος και ολόκληρο το δικηγορικό σώμα για την επίτευξη των σκοπών αυτών [άρθρο 3 Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος].</p>	
<i>Πειθαρχικό δίκαιο</i>	
<p>52. Στο πλαίσιο της συγκρότησης των πειθαρχικών οργάνων:</p> <p>α) δύναται να ορίζεται μέλος του πρωτοβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου, εφόσον έχει συμπληρώσει τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη δικηγορίας ή του έχει απονεμηθεί ο τίτλος του επίτιμου δικηγόρου μετά την αποχώρησή του από το λειτούργημα. Δεν δύναται να είναι μέλη των πειθαρχικών συμβουλίων όσοι τελούν σε αναστολή, όσοι είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου και όσοι έχουν καταδικαστεί αμετάκλητα σε οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή, πλην της σύστασης και της επίπληξης.</p> <p>β) δύναται να ορίζεται μέλος του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου, εφόσον έχει συμπληρώσει τουλάχιστον είκοσι (20) έτη δικηγορίας και έχει προαχθεί στον Άρειο Πάγο.</p>	<p>25 παρ. 5 147 παρ. 2 και 3 148 παρ. 5</p>
<p>53. Στο πλαίσιο της πειθαρχικής διαδικασίας:</p> <p>α) Ο δικηγόρος, του οποίου η συμπεριφορά ερευνάται, δικαιούται από το μέλος του πειθαρχικού συμβουλίου που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση να μην προσβάλλεται δυσανάλογα η τιμή και η υπόληψή του.</p> <p>β) Ο πειθαρχικά διωκόμενος δικηγόρος καλείται από τον εισηγητή να λάβει γνώση του κατηγορητηρίου και της δικογραφίας και να απολογηθεί προφορικά ή γραπτά μέσα σε εύλογο χρόνο. Κατά την ακροαματική διαδικασία δύναται να παραστεί αυτοπροσώπως ή και με δικηγόρο και ασκεί το δικαίωμα υπεράσπισής του, καλώντας μάρτυρες και με δική του ευθύνη, χωρίς υποχρεωτική προδικασία.</p> <p>γ) Ο δικηγόρος στον οποίο επιβλήθηκε οποιαδήποτε ποινή, πλην της σύστασης ή της επίπληξης, έχει δικαίωμα να ασκήσει έφεση σε προθεσμία ενός μηνός από την επίδοση της απόφασης, και καλείται από τον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου (10) ημέρες πριν από την ημέρα της συζήτησης, στο πλαίσιο της οποίας μπορεί αυτοπρόσωπα ή με πληρεξούσιο δικηγόρο να αναπτύξει προφορικά ή γραπτά τις απόψεις του.</p> <p>δ) Ο δικηγόρος, στον οποίο έχει επιβληθεί παύση από το δικηγορικό λειτούργημα, οριστική ή προσωρινή, για όσο χρόνο αυτή διαρκεί, δεν επιτρέπεται να ενεργεί νομικές πράξεις, πλην όμως το κύρος τους δεν θίγεται από την επιβληθείσα παύση, εκτός αν εκείνος που εκπροσωπείται τελούσε σε γνώση αυτής.</p> <p>Αν η απόφαση για την οριστική παύση εξαφανισθεί από νεότερη δικαστική απόφαση, ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα να επαναδιοριστεί μετά από σύμφωνη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου του οποίου ήταν μέλος πριν από την καταδίκη του.</p>	<p>143 παρ. 1 και 2 152 παρ. 3 154 παρ. 2 και 8 157 παρ. 1 και 3 159 παρ. 4</p>